

Griffin Environmental Consulting LP
Technical Consultants

Γρύφων Περιβαλλοντική Συμβουλευτική ΕΕ
Τεχνικοί Σύμβουλοι

Κωνσταντίνος Τσολακίδης
Διπλ. Πολιτικός-Περιβαλλοντολόγος Μηχανικός BS MSE EURING MRICS
Διευθύνων Εταίρος

Σεμινάριο

Περιβαλλοντική Ευθύνη
& Αποκατάσταση της Περιβαλλοντικής Ζημιάς
μέσω Χρηματοοικονομικών και άλλων Εργαλείων
Μυτιλήνη, 23/09/2022

Είδη και διαθεσιμότητα μέσων χρηματοοικονομικής ασφάλειας στην Ελλάδα

ΕΝΩΣΗ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ
ΕΤΑΙΡΙΑΣ
ΕΛΛΑΔΟΣ

Προώθηση Χρηματοοικονομικών Εργαλείων για την Περιβαλλοντική Ευθύνη
PROMOTE FINANCIAL INSTRUMENTS FOR LIABILITY ON ENVIRONMENT
LIFE19 GIE/GR/001127 LIFE PROFILE

Θέματα

- Η Δράση A2 του προγράμματος Life PROFILE
- Επιγραμματική αναφορά απαντήσεων των ασφαλιστικών επιχειρήσεων στην έρευνα
- Επιγραμματική αναφορά βασικών σημείων που αφορούν στην χρηματοοικονομική ασφάλεια & ασφάλιση

Δράση A2

Τίτλος Δράσης

Εξέταση της τρέχουσας κατάστασης της ασφαλιστικής αγοράς

Αντικείμενο Δράσης

Πρώτη στα ελληνικά χρονικά, ευρεία, λεπτομερής, συνδυαστική και δομημένη ανάλυση των προκλήσεων και προοπτικών που αντιμετωπίζουν (α) οι φορείς εκμετάλλευσης (επιχειρήσεις), (β) οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις και (γ) οι ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές, σε σχέση με τις χρηματοοικονομικές πτυχές των επιπτώσεων ενδεχόμενων περιβαλλοντικών συμβάντων στα νερά, στο έδαφος, στα απειλούμενα είδη και φυσικά ενδιαιτήματα βάσει των προβλεπόμενων στο Π.Δ. 148/2009.

Επίκαιρη ανασκόπηση της εικόνας της ελληνικής αλλά και της ευρωπαϊκής ασφαλιστικής αγοράς έναντι των προκλήσεων και προοπτικών που αφορούν στην ανάπτυξη και διανομή προϊόντων αστικής περιβαλλοντικής ευθύνης ως μέσου χρηματοοικονομικής ασφάλειας των φορέων εκμετάλλευσης για την κάλυψη εν δυνάμει ευθυνών τους βάσει των προβλεπόμενων στο Π.Δ. 148/2009.

Υποδράσεις & Παραδοτέες Εκθέσεις	Επικεφαλής Εταίρος	Συνεργαζόμενοι Εταίροι
A.2.1 Ανάλυση ερωτηματολογίων ενδιαφερομένων μερών (31/1/2022)	ΙΑΠΑΔ - Πάντειο Πανεπιστήμιο	Γρύφων Περιβαλλοντική Συμβουλευτική Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος
A.2.2 Ανασκόπηση της ασφαλιστικής αγοράς για την περιβαλλοντική ευθύνη (21/3/2022)	Γρύφων Περιβαλλοντική Συμβουλευτική	Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος

Γρύφων
Περιβαλλοντική
Συμβουλευτική

Τεχνικοί Σύμβουλοι

Υποδράση A2.1

Καταγραφή και ανάλυση των αποτελεσμάτων της ανώνυμης έρευνας για τους φορείς εκμετάλλευσης (143 συμμετέχοντες εντός στόχου έρευνας)

- ❑ Λειτουργική & αδειοδοτική εικόνα των συμμετεχουσών επιχειρήσεων
- ❑ Εμπειρία στην *εκτίμηση & αποτίμηση* του περιβαλλοντικού κινδύνου
- ❑ Εμπειρία από περιβαλλοντικό συμβάν / καταλογισμό περιβαλλοντικής ευθύνης
- ❑ Επίπεδο ενημέρωσης αναφορικά με το θεσμικό καθεστώς της περιβαλλοντικής ευθύνης και την χρήση προϊόντος χρηματοοικονομικής ασφάλειας
- ❑ Γνώμη για το θεσμό του υποχρεωτικού καθεστώτος χρηματοοικονομικής ασφάλειας για την περιβαλλοντική ευθύνη
- ❑ Επίπεδο αντίληψης & ετοιμότητας σε σχέση με τις επιπτώσεις των περιβαλλοντικών κινδύνων από την κλιματική αλλαγή

Καταγραφή και ανάλυση των αποτελεσμάτων της ανώνυμης έρευνας για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις (19, 65,52% εντός στόχου έρευνας) και τους ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές (78, 65% εντός στόχου έρευνας)

- ❑ Μέγεθος, επίπεδο δραστηριοποίησης και βαθμός λειτουργικής προετοιμασίας στο πεδίο της περιβαλλοντικής ευθύνης
- ❑ Εμπειρία στην *εκτίμηση & αποτίμηση* του περιβαλλοντικού κινδύνου
- ❑ Γνώμη για το θεσμό του υποχρεωτικού καθεστώτος χρηματοοικονομικής ασφάλειας για την περιβαλλοντική ευθύνη
- ❑ Επίπεδο αντίληψης & ετοιμότητας σε σχέση με τις επιπτώσεις των περιβαλλοντικών κινδύνων από την κλιματική αλλαγή

Γρύφων
Περιβαλλοντική
Συμβουλευτική

Τεχνικοί Σύμβουλοι

Υποδράση A2.1

Επιγραμματική αναφορά απαντήσεων των ασφαλιστικών επιχειρήσεων στην έρευνα

- ❑ Στην έρευνα συμμετείχαν 19 ασφαλιστικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο κλάδο αστικών ευθυνών εκτός αυτοκινήτου.
- ❑ Η εμπλοκή των ασφαλιστικών επιχειρήσεων στο πεδίο της περιβαλλοντικής ευθύνης παρατηρείται σταδιακά αυξανόμενη με 13% των συμμετεχουσών στην έρευνα να εμπλέκονται από 10ετίας και 40% κατά το τελευταίο έτος.
- ❑ 95% των ασφαλιστικών επιχειρήσεων του δείγματος εκτιμούν ότι το πεδίο ασφάλισης αστικής περιβαλλοντικής ευθύνης θα αναπτυχθεί την επόμενη 5ετία, ενώ το 79% ήδη παρέχει καλύψεις έναντι περιβαλλοντικής ζημιάς στην ελληνική αγορά και το 16% προτίθεται να παρέξει καλύψεις εντός της ερχόμενης τριετίας.
- ❑ 53% των συμμετεχουσών ασφαλιστικών επιχειρήσεων δηλώνει γνώση της διαδικασίας απόδοσης περιβαλλοντικής ευθύνης, ενώ το 37% την γνωρίζει αλλά όχι επαρκώς.
- ❑ Οι περισσότερες εταιρίες (83%) προσφέρουν καλύψεις υποχρεωτικής ασφάλισης συλλογής-μεταφοράς μη επικίνδυνων αποβλήτων, ενώ το 47% προσφέρει καλύψεις υποχρεωτικής ασφάλισης διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων. Ένα 30% των εταιρειών προσφέρει καλύψεις σε επιχειρήσεις που δεν υπάγονται στο καθεστώς υποχρεωτικής ασφάλισης και επέκταση κάλυψης απαιτήσεων τρίτων ως συνέπεια επέλευσης περιβαλλοντικού συμβάντος.
- ❑ Η πλειονότητα των συμμετεχουσών ασφαλιστικών επιχειρήσεων καλύπτει την επελθούσα περιβαλλοντική ζημία και όχι μέτρα πρόληψης.
- ❑ Η πλειονότητα των συμμετεχουσών ασφαλιστικών επιχειρήσεων παρέχει κάλυψη πρωτογενούς, το 11% και συμπληρωματικής και το 5% και αντισταθμιστικής αποκατάστασης.

Γρύφων
Περιβαλλοντική
Συμβουλευτική

Τεχνικοί Σύμβουλοι

Υποδράση A2.1

Επιγραμματική αναφορά απαντήσεων των ασφαλιστικών επιχειρήσεων στην έρευνα

- ❑ Το 42% δηλώνει επαρκή ετοιμότητα σε σχέση με τη δομή των προσφερόμενων συμβολαίων, ενώ το 37% δηλώνει ετοιμότητα μεν με ανάγκη περαιτέρω εξειδίκευσης.
- ❑ Παρατηρούνται υψηλά ποσοστά δυσκολίας στην αξιολόγηση των επιπτώσεων του αναλαμβανομένου κινδύνου με πρώτη την περίπτωση της βιοποικιλότητας (> 68%), μετά των επιπτώσεων στα ύδατα (58%) και στη συνέχεια στο έδαφος (42%). Ένα 84% των συμμετεχουσών ασφαλιστικών επιχειρήσεων δηλώνει αδυναμία εκτίμησης του αναμενόμενου κόστους αποκατάστασης μιας ενδεχόμενης ζημιάς στο περιβάλλον λόγω της πολυπλοκότητας του κινδύνου (λόγω της ουσιαστικής κατά περίπτωση διαφοροποίησης της φύσης / έκτασης της ζημιάς).
- ❑ Σε ερωτήματα αξιολόγησης της πελατειακής βάσης ως προς το ενδιαφέρον και την πρόθεση ασφάλισης για την περιβαλλοντική ευθύνη τους, οι απαντήσεις που δόθηκαν φανερώνουν (α) ένα αρκετά χαμηλό-μέσο επίπεδο ενδιαφέροντος των επιχειρήσεων σε σχέση με την ασφάλιση περιβαλλοντικής ευθύνης, αλλά και (β) μια ιδιαίτερα περιορισμένη πρόθεση ασφάλισης των επιχειρήσεων.
- ❑ Ένα 68,4% των συμμετεχουσών ασφαλιστικών επιχειρήσεων δηλώνει ότι η απαίτηση υποχρεωτικής ασφάλισης είναι αναγκαία γιατί αλλιώς οι επιχειρήσεις/πελάτες δεν θα ασφαλιζόνταν καθόλου.

Υποδράση A2.1

Επιγραμματική αναφορά απαντήσεων των ασφαλιστικών επιχειρήσεων στην έρευνα

- Πώς πιστεύετε ότι το κράτος θα μπορούσε να υποστηρίξει την ανάπτυξη της αγοράς ασφάλισης έναντι των κινδύνων περιβαλλοντικής ευθύνης;

Γρύφων
Περιβαλλοντική
Συμβουλευτική

Τεχνικοί Σύμβουλοι

Η εμπειρία από την ασφάλιση περιβαλλοντικής ευθύνης στην Ευρώπη

- ❑ Σύντομη ιστορική αναδρομή – σημερινή εικόνα
- ❑ Η συνδρομή της ασφαλιστικής αγοράς στην εφαρμογή της Οδηγίας 2004/35/ΕΚ: αρχές, κανόνες, διαδικασίες, μελλοντικές προκλήσεις
- ❑ Οι προκλήσεις στην ασφάλιση της περιβαλλοντικής ευθύνης
- ❑ Κατευθυντήριοι τομείς σύγκλισης & δράσης για την περαιτέρω ανάπτυξη της ασφάλισης για την περιβαλλοντική ευθύνη

Ελληνική ασφαλιστική αγορά και περιβαλλοντική ευθύνη

- ❑ Μεγέθη και δραστηριοποίηση στην ασφάλιση περιβαλλοντικής ευθύνης
- ❑ Ανασκόπηση προκλήσεων και προοπτικών για την ασφάλιση της περιβαλλοντικής ευθύνης στην ελληνική ασφαλιστική αγορά

Υποδράση A2.2

Επιγραμματική αναφορά βασικών σημείων που αφορούν στην χρηματοοικονομική ασφάλεια & ασφάλιση

- Κάθε μέσο χρηματοοικονομικής ασφάλειας (όπως και η ασφάλιση) λειτουργεί με τους δικούς του **κανόνες** και **διαδικασίες** που εδράζονται στην κείμενη νομοθεσία και εποπτεύονται αρμόδια αλλά και με **περιορισμούς** και **όρια** που εξαρτώνται από τη φύση του κάθε μέσου και τις συνθήκες της αγοράς.
- Κάθε μέσο ενέχει και για τον πάροχό του (δηλ. όχι μόνο για τον χρήστη του), έκθεση σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους που αυτός οφείλει να διαχειρίζεται ανάλογα με το επίπεδο του χρηματοοικονομικού ρίσκου που μπορεί να αναλάβει.
- Στην χώρα μας, όπως και στις λοιπές χώρες της νότιας Ευρώπης, η χρήση της ασφάλισης είναι το κύριο μέσο επιλογής χρηματοοικονομικής ασφάλειας για την περιβαλλοντική ευθύνη, λαμβανομένου υπόψη του χαμηλού (συγκριτικά) κόστους και της χαμηλής διαθεσιμότητας εναλλακτικών προϊόντων από την ευρύτερη αγορά χρήματος.
- Η παγκόσμια εμπειρία όμως καταγράφει σειρά εναλλακτικών μορφών χρηματοοικονομικής ασφάλειας που θα μπορούσαν επίσης να προσφερθούν, όπως π.χ. συνεγγυητικά κεφάλαια (guarantee funds), μεσεγγυητικά ταμεία (escrow funds), καταπιστευματικά ταμεία (trust funds), εγγυητικές επιστολές, πράσινες ομολογιακές επενδύσεις, αμοιβαία κεφάλαια χαμηλού κινδύνου επιχειρήσεων ομοειδούς αντικειμένου.

Υποδράση A2.2

Επιγραμματική αναφορά βασικών σημείων που αφορούν στην χρηματοοικονομική ασφάλεια & ασφάλιση

- Ο περιβαλλοντικός κίνδυνος στην Ευρώπη, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας, αποτελεί έναν δύσκολο προς αξιολόγηση, ειδικό ασφαλιστικό κίνδυνο και ως εκ τούτου συνεχίζει μέχρι σήμερα να αποτελεί ένα από τα πλέον πολύπλοκα αντικείμενα ασφάλισης.
- Βασική προϋπόθεση για την ανάληψη του ασφαλιστικού κινδύνου είναι η εκτίμηση και αξιολόγησή του. Λόγω της αδιαμφισβήτητης πολυπλοκότητας της τεχνικής και οικονομικής ανάλυσης του περιβαλλοντικού κινδύνου, παραμένουν ακόμη ανοικτά καθοριστικά θέματα όπως π.χ. η έκταση κάλυψης και ο προσδιορισμός της αρχικής κατάστασης (baseline condition). Προς τούτο, η ελληνική ασφαλιστική αγορά, θα κληθεί να επενδύσει επιπλέον στην αναγκαία τεχνογνωσία.
- Παρότι στο πρώιμο αυτό στάδιο ωρίμανσης μιας κουλτούρας διασφάλισης χρηματοοικονομικών εγγυήσεων για την περιβαλλοντική ευθύνη στην Ελλάδα, οι βασικοί ασφαλιστικοί κανόνες ανάληψης και διαχείρισης χαρτοφυλακίων περιβαλλοντικών κινδύνων δεν τηρούνται επαρκώς (πλήθος, διασπορά, αντεπιλογή κινδύνων), η ελληνική ασφαλιστική αγορά δηλώνει έμπρακτα την ετοιμότητά της να ανταποκριθεί στην περαιτέρω εμβάθυνση και ανάπτυξη προϊόντικών λύσεων. Βασική προϋπόθεση ανάπτυξης: **η αύξηση της ζήτησης** από την πλευρά των υπαγόμενων στο Π.Δ. 148/2009, φορέων εκμετάλλευσης.

Γρύφων
Περιβαλλοντική
Συμβουλευτική

Τεχνικοί Σύμβουλοι

